

Kommune Temaplan

2003 - 2007

Landbruksplan for Eigersund kommune

Handlingsplan med tiltak DEL III

16. juni 2003

INNHOLDSFORTEGNELSE

7.0 Planens mål for landbruket i Eigersund side 3

8.0 Strategi og handlingsplan for landbruketside 3

8.1 Innledningside 3

8.2 Strategier side 3

8.3 Handlingsplanens tiltakside 4

8.4 Tiltak med kortfattet beskrivelse side 5

7.0 Planens mål for landbruket i Eigersund

- Arbeide for at landbrukets sitt totale ressursgrunnlag med jord, skog, vann og utmark utnyttes og tas vare på til kommende generasjoner.
- Landbruket skal produsere helsemessig trygg mat av høy kvalitet med bakgrunn i forbrukernes preferanser.
- Arbeide for å opprettholde levende bygder.

8.0 Strategi og handlingsplan for landbruket

8.1. Innledning

Handlingsplanen viser de prioriterte tiltakene som skal gjennomføres i planperioden. Dette er tiltak som skal settes i verk for å oppnå målsettingen med landbruksplanen.

8.2 Strategier

Strategi 1

Utvikle og styrke eksisterende produksjoner

Strategi 2

Utvikle tilleggsnæringer og andre tradisjonelle produksjoner

Strategi 3

Forvaltning av verdifulle kulturlandskap/utmarksressurser

8.3 Handlingsplanens tiltak

I handlingsplanen skal det gjennomføres tiltak som skal bygge opp under målene og strategiene til planen som bl.a. er å styrke eksisterende virksomhet i landbruket samt skape ny virksomhet, sikre bosetting og forvalte utmarksareal og kulturlandskap. Tiltakene skal være konkrete og målrettede. Det er markert et kryss ved oppstart. Grå markering viser hele tiltaksperioden.

Strategier og tiltak	Oppstart av tiltakene				
	2003	2004	2005	2006	2007
Strategi 1					
Tiltak 1 - Bo- og driveplikt	X				
Tiltak 2 - Gjødseilager		X			
Tiltak 3 - Tilvalgfag "Avløserkurs i skolen"		X			
Tiltak 4 - Samarbeid i jordbruket		X			
Tiltak 5 - Økt honningproduksjon		X			
Tiltak 6 - Økt satsing på økologisk landbruk	X				
Tiltak 7 - Ajourføring av DMK	X				
Tiltak 8 - Utvide skogarealet i kommunen	X				
Tiltak 9 - Stell av naturlig ungskog		X			
Tiltak 10 - Skogbruksplanlegging - Ressursoversikt		X			
Tiltak 11 - Hovedplan for skogsveier	X				
Tiltak 12 - Foredling av skogprodukter i kommunen		X			
Tiltak 13 - Bioenergi	Ved neste større utbygging				
Tiltak 14 - Juletre	X				
Tiltak 15 - Edelløvsogger		X			
Tiltak 16 - Tømmerkai	X				
Tiltak 17 - Skogbrann	X				
Tiltak 18 - Beredskap ved brann		X			
Tiltak 19 - Utbedring av offentlig veinett	X				
Strategi 1 og 2					
Tiltak 20 - Vannforsyning og vannkvalitet		X			
Tiltak 21 - Foredling og salg av lokalprodusert mat		X			
Strategi 2					
Tiltak 22 - Utbygging av mikro- og minikraftverk		X			
Tiltak 23 - Omsetning av steinressurser		X			
Tiltak 24 - Grønn omsorg		X			
Strategi 3					
Tiltak 25 - Sikre verdifulle kystlyngheier		X			
Tiltak 26 - Tilgjengeliggjøre kulturminner, Gamle ferdselsårer, gammel Kulturmark og verdifulle naturtyper		X			
Tiltak 27 - Opparbeide fiskeplass for funksj. hemm.			X		

8.4 Tiltak med kortfattet beskrivelse

Strategi: 1	Utvikle og styrke eksisterende produksjoner
Tema	Bo- og driveplikt
Tiltak nr. 1	Bo- og driveplikt
Bakgrunn:	Stadig flere gårdsbruk i Eigersund får fritak fra bo- og driveplikten og ender opp som store fritidseiendommer. I stedet kunne en hatt drift og bosetting hele året.
Mål:	Opprettholde bosetting og drift på de fleste gårdsbruk i kommunen
Handlinger:	Utarbeiding av bosettingsstrategi for gårdsbruk i kommunen og rutiner for saker som omhandler bo- og driveplikt.
Ansvarlig:	Landbrukskontoret
Framdrift:	Oppstart 2003
Finansiering:	Tiltaket inngår i ordinær drift.
Merknader:	Samarbeid med landbruksorganisasjonene

Strategi: 1	Utvikle og styrke eksisterende produksjoner
Tema	Miljø
Tiltak nr. 2	Gjødsellager
Bakgrunn:	Ca. 60% av driftsbygningene i Eigersund er eldre enn 30 år og ca. 27 % er yngre enn 20 år (1999 tall). Følgelig er det grunn til å tro at en del gjødsellager/gjødselporter er modne for restaurering, utskiftning. En del gjødsellager må også bygges ut for å tilfredsstille kravet om minst 8 måneders lagringstid.
Mål:	Skaffe oversikt over situasjonen og de økonomiske konsekvensene av det som må gjøres for å gjennomføre en tilstrekkelig modernisering de kommende 10 år vedr. gjødsellager. Øke kunnskapen hos bønder som trenger å utbedre/bygge ut eksisterende gjødsellager.
Handlinger:	Gjennomføre registreringsarbeidet og lage konsekvensutredning. Arrangere kurs som omhandler restaurering av eksisterende gjødsellager.
Ansvarlig:	Landbrukskontoret og Fylkesmannens landbruksavdeling
Framdrift:	Oppstart 2004
Finansiering:	Tiltaket kan inngå i ordinær drift. Det er også mulig å søke om prosjektfinansiering.
Merknader:	

Strategi: 1	Utvikle og Styrke eksisterende produksjoner
Tema	Rekruttering
Tiltak nr. 3	Tilvalgfag "Avløserkurs" i skolen
Bakgrunn:	Det kan i perioder være vanskelig å få tak i avløsning ved ferie, fritid og sjukdom i landbruket. Dette er ikke særlig forlokkende for den nye generasjonen som skal ta over et bruk.
Mål:	Økt rekruttering til landbruket.
Handlinger:	Undersøke muligheter for innføring av avløserkurs som tilvalgfag på ungdomsskolen. Skaffe praksisplasser.
Ansvarlig:	Helleland Bondelag, Eigersund bondelag, Eigersund bonde- og småbrukarlag, skolekontoret og landbrukskontor.
Framdrift:	Oppstart 2004
Finansiering:	Tiltaket kan inngå i ordinær drift.
Merknader:	Forsøkes knyttet til skolens tilvalgfag og PRYO

Strategi: 1	Utvikle og styrke eksisterende produksjoner
Tema	Produksjonsutfordringer i jordbruket
Tiltak nr. 4	Samarbeid i jordbruket
Bakgrunn:	Med hensyn på de utfordringene som landbruket står overfor i dag, så er det svært viktig å satse på mer samarbeid. På denne måten kan kostnadene reduseres og gi økt lønnsomhet. Samarbeidstiltak kan også føre til nye og bedre løsninger innen husdyrproduksjon og mer ferie og fritid. Dette kan sammen med den sosiale faktoren i samarbeidet virke positivt i forhold til rekrutteringen i jordbruket.
Mål:	Økt lønnsomhet og mer fritid i jordbruket.
Handlinger:	Finne fram til områder innefor jordbruket i Eigersund der samarbeidet bør utvikles. Arrangere fagtur og temakveld om samarbeid i jordbruket.
Ansvarlig:	Landbrukskontoret, Eigersund bondelag, Helleland bondelag, Eigersund bonde- og småbrukarlag.
Framdrift:	Oppstart 2004
Finansiering:	Ekstern finansiering og egenandel fra deltakere.
Merknader:	

Strategi: 1	Utvikle og styrke eksisterende produksjoner
Tema	Produksjonsutfordringer i jordbruket
Tiltak nr. 5	Økt Honningproduksjon
Bakgrunn:	I Eigersund er det mye utmark og lyngheier som kan nyttes til honningproduksjon.
Mål:	Økt honningproduksjon i Eigersund og øke graden av videreføring til lokale produkt i eller i tilknytning til Verdiskapningsprogram (VSP) Mat prosjekt for Dalane.
Handlinger:	Utrede potensiale for honningproduksjon i Eigersund. Kartlegging av mulige beiteområder for bier ved hjelp av NIJOS eller andre.
Ansvarlig:	Eigersund birøkerlag eller evt. Birøkerlagene i Dalane i fellesskap
Framdrift:	Oppstart 2004
Finansiering:	Bygdeutviklingsmidler v/Fylkesmannen.
Merknader:	

Strategi: 1	Utvikle og styrke eksisterende produksjoner
Tema	Produksjonsutfordringer i jordbruket
Tiltak nr. 6	Økt satsing på økologisk landbruk
Bakgrunn:	I Eigersund er det ingen bruk i dag som driver økologisk. Det er økt etterspørsel etter økologisk mat.
Mål:	5 % av jordbruksarealet i Eigersund bør være økologisk drevet innen 2010.
Handlinger:	Arrangere informasjonsmøter. Arbeide for at enkeltbruk og grender kan starte opp med økologisk produksjon.
Ansvarlig:	Landbrukskontoret
Framdrift:	Oppstart 2003
Finansiering:	Prosjektfinansiering
Merknader:	

Strategi: 1	Utvikle og styrke eksisterende produksjoner
Tema	Arealregistrering
Tiltak nr. 7	Ajourføring av DMK (digitalt markslagskart)
Bakgrunn:	Eigersund fikk nytt DMK (digitalt markslagskart) i 2003. Jord- og skogbruksarealene endres med årene og det er derfor viktig at DMK blir ajourført. Mye skog- og noe jordbruksareal er dessuten ikke nyfotografert i.f.m nytt DMK. Det er hovedsakelig areal som ligger inntil 100 meter ut fra offentlige veier som det er tatt flyfoto av. Det er derfor viktig å kartlegge alt jord- og skogbruksareal i kommunen og ajourføre DMK. Jordbruksareal danner grunnlag for areal- og kulturlandskapstilskudd i jordbruket. Det er derfor viktig at disse arealene er riktige. Også av hensyn til jordvern er det viktig å ha oversikt over jordbruksarealene. Nye ortofoto, som skal tas av kommunen i år eller neste år, vil kvalitetssikre og oppdatere gjeldende DMK og vil forenkle framtidig ajourhold av DMK.
Mål:	Ha et oppdatert DMK for Eigersund kommune
Handlinger:	Kartlegge endringer i jordbruksareal/skogbruksareal i Eigersund og ajourføre DMK.
Ansvarlig:	Landbrukskontoret og oppmålingsetaten.
Framdrift:	Oppstart 2003.
Finansiering:	Inngår ordinær drift.
Merknader:	

Strategi: 1	Utvikle og styrke eksisterende produksjoner
Tema	Skogbruk
Tiltak nr. 8	Utvide skogarealet i kommunen
Bakgrunn:	Eigersund kommune har som nevnt store areal som egner seg for planting. Det er først og fremst store areal med dårlig bjørkeskog, men også en del snauareal.
Mål:	Skaffe seg en oversikt over aktuelle areal, og få opp verdifull skog før bjørkekrattet tar over.
Tiltak:	Arrangere skogdager. Orienterer i rundskriv. Skogdag for kommunestyre og administrasjon.
Ansvarlig:	Skogbrukssjefen i samarbeid med Landbruksorganisasjonene i kommunen og Fylkesmannen. Politisk skogdag: Ordfører og rådmann.
Framdrift:	Oppstart 2003
Finansiering:	En del av kostnadene kan dekkes med ekstern finansiering. Egenandel og egeninnsats fra grunneierer.
Merknader:	Skogeiere som skal etablere et plantefelt på snaumark, er som oftest helt avhengig av litt starthjelp for å komme i gang. For mange er det et for stort løft å dekke alle utgiftene ved planting, når det først er neste generasjon som kan høste gevinsten. Slik aktiviteten har vært i Eigersund de siste 10 år, har staten vært med på å bygge opp store fremtidige verdier. En har sett at det ikke bare er snakk om verdien av tømmerstokken, men at skogen sørger for et bedre klima, fine turområder og gode jaktområder.

Strategi: 1	Utvikle og styrke eksisterende produksjoner
Tema	Skogbruk
Tiltak nr. 9	Stell av naturlig ungsog
Bakgrunn:	Mye av utmarksarealet er i ferd med å gro til med lauvskog, og då spesielt pionertreslag som bjørk. Enkelte steder kan dette gi en fin framtidig skog om ungsoggen stelles.
Mål:	Stelle skogen slik at det i framtida kan leveres sagtømmer av god kvalitet til god pris.
Tiltak:	Arrangere skogdag, og kjøre kurs innen Aktivt Skogbruk.
Ansvarlig:	Skogbrukssjefen i samarbeid med landbruksorganisasjonene i kommunen og Skogbrukets kursinstitutt.
Framdrift:	Oppstart 2004.
Finansiering:	Tiltaket inngår i ordinær drift. Egenandel fra grunneierer.
Merknader:	En bør ta sikte på å arrangere grendevise kurs.

Strategi: 1	Utvikle og styrke eksisterende produksjoner
Tema	Skogbruk
Tiltak nr. 10	Skogbruksplanlegging, Resursoversikt
Bakgrunn:	Ved utarbeidelse av landbruksplan har en følt et sterkt behov for en registrering av skogarealet i kommunen. En må arbeide for en skogregistrering i regi av Skogeigarlaget Vest, og utarbeidelse av skogbruksplaner for den enkelte eiendom. Dagens skogbruksplaner med registrering av kubikkmasse og biologisk verdier på enkelteiendommer, vil lette arbeidet med å utnytte skogressursene i kommunen.
Mål:	Ønskelig å starte registreringen så snart som mulig.
Tiltak:	Kontakte fylkesmannen.
Ansvarlig:	Skogbrukssjefen i samarbeid med Fylkesmannen
Framdrift:	Bør si i fra raskest mulig, men planlagte arbeider bør forseres. Arbeidet bør være påbegynt i løpet av år 2004.
Finansiering:	Tiltaket inngår i ordinær drift.
Merknader:	

Strategi: 1	Utvikle og styrke eksisterende produksjoner
Tema	Skogbruk
Tiltak nr. 11	Hovedplan for skogsveier
Bakgrunn:	Det er utarbeidet hovedplan for framtidige skogsveier. En håper at denne kan danne grunnlag for noen nye veiprosjekt.
Mål:	Hovedveiene er prioritert, og det er et mål å få bygget minst en veg i 2003.
Tiltak:	Finne fram til grunneiere som ønsker å bygge skogsvei.
Ansvarlig:	Skogbrukssjefen i samarbeid med Landbruksorganisasjonene i kommunen og Fylkesmannen.
Framdrift:	År 2003.
Finansiering:	Tiltaket inngår i ordinær drift.
Merknader:	Et veisamarbeid kan være positivt for et naboforhold . En har gode eksemplar på dette.

Strategi: 1	Utvikle og styrke eksisterende produksjoner
Tema	Skogbruk
Tiltak nr. 12	Foredling av skogprodukter i kommunen
Bakgrunn:	I Eigersund kommune har en i dag 4 sagbruk, med Skailand sag som den med det største potensialet. En for stor del av kvantumet sendes likevel ut av kommunen for foredling.
Mål:	Få sagbruka til å videreforedle mest mulig av det lokale tømmer.
Tiltak:	Få til en dialog mellom sagbruka, skogeier og entreprenør: <ul style="list-style-type: none"> ▪ Organisere hogsten slik det passer inn med behovet til sagbruka. ▪ Kappe tømmeret etter ønske fra sagbruka. Små sagbruk kan vanskeligere nyttegjøre seg kort tømmer enn store sagbruk. ▪ Spesialsortiment til sagbruka bør også kunne gi skogeiere en høyere pris.
Ansvarlig:	Skogbrukssjefen i samarbeid med sagbruka og entreprenører.
Framdrift:	Oppstart 2004
Finansiering:	Tiltaket inngår i ordinær drift.
Merknader:	

Strategi: 1	Utvikle og styrke eksisterende produksjoner
Tema	Skogbruk
Tiltak nr. 13	Bioenergi
Bakgrunn:	Det har vært mye snakk om bioenergi, og i en landbruksplan av år 2003 må dette behandles med noen ord. Hun fra sagbruka er en fin ressurs som biobrensel. Denne leveres i dag billig til trefiberplateproduksjon i Vennesla.
Mål:	Vannbåren varmeanlegg er en avhengig av om en ønsker å bruke biobrensel til oppvarming. Ved nye kommunale bygg må en planlegge for vannbåren varme. Også i byggefelt innefor kommunen bør det vurderes om utbygging med felles varmesentral for vannbåren varme er økonomisk forsvarlig sammenlignet med elkraft, olje, gass og andre energikilde for direkte oppvarming i enkelthus. Der dette er forsvarlig må landbruksnæringen være leveringsdyktige på flis og andre aktuelle fornybare biologiske energikilder, og evt. som totalleverandør av energi til boligene gjennom eierskap i varmesentral eller deltakelse i aktuelle selskaper.
Tiltak:	Framtidige kommunale bygg og byggefelt bør ha utredningsplikt med omsyn til vannbåren varme.
Ansvarlig:	Ordfører.
Framdrift:	Ved neste større utbygging.
Finansiering:	Tiltaket inngår i ordinær drift / prosjektf finansieres.
Merknader:	Det er mulig å søke om eksterne midler.

Strategi: 1	Utvikle og styrke eksisterende produksjoner
Tema	Skogbruk
Tiltak nr. 14	Juletre
Bakgrunn:	En har i mange år importert juletre frå Danmark. Det har i lengre tid vært et mål å dekke etterspørselen i Norge med norske trær. Eigersund har gode område som egner seg godt til juletre dyrking. Edelgrana er utsett for frost, og er en i tvil om arealet egner seg kan en bruke følgende tommelfingerregel: Kan en produsere poteter uten frostska der kan en og produsere juletre.
Mål:	Stimulere gårdbrukere som ønsker å starte med produksjon av juletre. Støtte opp om de juletre miljø en har i distriktet.
Tiltak:	Kurs: Aktivt Skogbruk. Fagdager.
Ansvarlig:	Skogbrukssjef i samarbeid med Ryfylke forsøksring og Dalane Juletre og Pyntegrøntlag.
Framdrift:	2003 og framover.
Finansiering:	Tiltaket inngår i ordinær drift.
Merknader:	

Strategi: 1	Utvikle og styrke eksisterende produksjoner
Tema	Skogbruk
Tiltak nr. 15	Edelløvskoger
Bakgrunn:	<p>Edelløvskogene, da fortrinnsvis eik har ved flere anledninger vært forsøkt fredet. En tenker da på eikeskogområdet Fotland – Tengs. Disse skogene fremstår i dag som fine skogområder, med store verdier for eierne. Som all skog må også disse områdene stelles, og en må ikke komme dit hen at skogeieren ikke tør å stelle skogen sin i frykt for vernespøkelset.</p> <p>En må ta med et eksempel fra en nabokommune hvordan resultatet med vern uten skjøtselplan kan ødelegge verneverdiene: Et kristornfelt som er omtalt så langt tilbake som på 1500-tallet ble midlertidig vernet rundt 1990. Grunneieren mistet interessen og vernemyndighetene ventet på penger. I mellomtiden fikk bjørkeskogen utfolde seg. Resultatet er i dag en bjørkeskog med noen eldre kristorntrær. De unge trærne har bukket under.</p>
Mål:	Aktuelle skogeiere må slippe å være engstelige for at skogen skal bli vernet. Fornuftig skjøtsel er det beste vernet for slike områder.
Tiltak:	Kurs: Aktivt Skogbruk. Fagdager.
Ansvarlig:	Skogbrukssjef i samarbeid med skogeigarlaget.
Framdrift:	2004 og framover.
Finansiering:	Tiltaket inngår i ordinær drift.
Merknader:	Store deler av skogarealet i kommunen er av topografiske årsaker naturlig fredet. En kan ikke se behov for ytterlig vern i dag.

Strategi: 1	Utvikle og styrke eksisterende produksjoner
Tema	Skogbruk
Tiltak nr. 16	Tømmerkai
Bakgrunn:	Egersund havn vil i fremtiden bli viktig for utskipping av tømmer. De fleste kaianlegg er i dag forbeholdt fiskere. Behov for å lagre tømmeret på kaifront er nødvendig om ikke veiene i distriktet oppgraderes.
Mål:	Skogbruket får disponere en egen kaifront med støtter på sidene.
Tiltak:	Utvide kaianlegget på Kongstein, med ny front.
Ansvarlig:	Havneshjefen i samarbeid med Skogeigarlaget Vest
Framdrift:	År 2003
Finansiering:	Ekstern finansiering
Merknader:	Landbruksdepartementet har tidligere gitt tilskudd til slike løsninger. Tiltaket bør inngå i strategisk næringsplan for Dalane.

Strategi: 1	Utvikle og styrke eksisterende produksjoner
Tema	Skogbruk
Tiltak nr. 17	Skogbrann
Bakgrunn:	Brannen på Hellingen har vist at en bør se på rutine ved melding om skogbrann
Mål:	Slukke eventuelle skogbranner raskest mulig.
Tiltak:	Brannvaktene det var så mye snakk om under brannen ved Spjodevatnet bør brennes hvert år. Dette bør skje så tidlig som mulig etter at graset har visnet om høsten.
Ansvarlig:	Brannsjefen i samarbeid med aktuelle grunneiere.
Framdrift:	2003 og framover.
Finansiering:	Kan utføres som en brannøvelse i fellesskap med Sokndal.
Merknader:	Skogbrukssjefen har søkt forsikrings-selskapet Skogbrand om midler de første 4 år. To grunneiere i området har sagt seg villig til å utføre jobben for til sammen kr 2.000/år.

Strategi: 1	Utvikle og styrke eksisterende produksjoner
Tema	Skogbruk/jordbruk
Tiltak nr. 18	Beredskap ved brann
Bakgrunn:	Det er usikkert hvor godt bygder og enkeltgårder i kommunen er dekket med vann for slokking av en evt. brann.
Mål:	Sikre alle bygder atkomst til vannressurser mot brann.
Tiltak:	Lage en plan for hver bygd med de vannressursene som er der og hvordan brannmannskapene/bønder med gjødselvogn enklest kan komme til disse.
Ansvarlig:	Bondeorganisasjonene i landbruket.
Framdrift:	2004 og framover.
Finansiering:	Eksterne midler
Merknader:	

Strategi: 1	Utvikle og styrke eksisterende produksjoner
Tema	Skogbruk/jordbruk
Tiltak nr. 19	Utbedring av offentlig veinett
Bakgrunn:	Offentlige veier er ofte den store bøygen for en effektiv og kostnadsbesparende transportflyt for landbrukets produkter og innsatsfaktorer. Den store bøygen er oftest tømmertransport. Dette fører til store merkostnader ved transport av tømmer. Offentlige veier deler noen av gårdsbrukene i to. Dette er til stor ulempe for enkelte gårdbrukere.
Mål:	Sikre alle bebodde gårdsbruk gode og trygge veier. Standarden på det offentlige veinett må oppgraderes slik at det tilfredsstillt behovet for transport med tømmerbil.
Tiltak:	Utrede behov for bedre og sikrere veier til gårdsbruk. Sette fokus på flaskehals i det offentlig veinettet. Lage en liste over veier som bør utbedres, hvor det bør lages underganger/overganger og evt. lage forslag til nye veitraséer. Presse på veikontoret, slik at midler kan skaffes. Politiske vedtak.
Ansvarlig:	Ordfører
Framdrift:	2003 og framover.
Finansiering:	Kommunale veier må gå over ordinær drift. Fylkesveier dekkes av fylkeskommunen etter påtrykk.
Merknader:	Mulighet for å kunne få noen eksterne midler ved utbedring av spesielle flaskehals.

Strategi: 1 og 2	Utvikle og styrke eksisterende produksjoner/Utvikle tilleggsnæringer og andre tradisjonelle produksjoner
Tema	Vann/kvalitet
Tiltak nr. 20	Vannforsyning og vannkvalitet
Bakgrunn:	I store deler av Eigersund er det ikke mulighet for tilkøpling til det kommunale vannverket. Det er mange private boliger og gårdsbruk som ikke har godt nok vann verken til drikkevann for folk eller i forbindelse med husdyrproduksjonen. All næringsvirksomhet på bygdene som innbefatter frambud av næringsmidler krever godkjent vann. Etablering av felles vannforsyning og vannrenseanlegg vil gjøre det enklere for flere å starte opp med tilleggsnæring på gårdsbruk, drive melkeproduksjon og etablere spredt bolig- og fritidsbebyggelse.
Mål:	Sikre alle gårdsbruk i Eigersund vann som har godkjent kvalitet som drikkevann og i tilstrekkelige mengder.
Handlinger:	Utrede behov for bedre og sikrere vann på gårdsbruk. Lage en oversikt over brukere som ønsker å delta økonomisk og praktisk ved et evt. prosjekt.
Ansvarlig:	Landbrukskontoret i samarbeid med miljøavdelingen.
Framdrift:	Oppstart 2004
Finansiering:	Prosjektfinansiering.
Merknader:	

Strategi: 1 og 2	Utvikle og styrke eksisterende produksjoner/Utvikle tilleggsnæringer og andre tradisjonelle produksjoner
Tema	Foredling
Tiltak nr. 21	Foredling og salg av lokalprodusert mat
Bakgrunn:	En bør arbeide for at flere kan selge kvalitetsvarer direkte fra gårdsbruk til forbruker eller hotell/restaurantledd og på den måte oppnå større fortjeneste. Ferskvannsfisk, skalldyr og kilenotfanget laks bør også inngå som aktuelle råvarer for slike produkter.
Mål:	Økt foredling og salg av produkt fra gårdsbruk direkte til forbruker og storhusholdninger.
Handlinger:	Etablere prosjekt innen VSP mat. Oppfordre til kurs i regi av Norconsern/Hotellhøgskolen og andre.
Ansvarlig:	Helleland Bondelag, Eigersund bondelag, Eigersund bonde- og småbrukarlag og bondekvinnelag.
Framdrift:	Oppstart 2004
Finansiering:	Prosjektfinansiert VSP Mat-programmet eller andre kilder.
Merknader:	

Strategi: 2	Utvikle tilleggsnæringer og andre tradisjonelle produksjoner
Tema	Vann/energi
Tiltak nr. 22	Utbygging av mikro- og minikraftverk
Bakgrunn:	I Eigersund finnes mange elver og bekker som kan nyttes til utbygging av mikro- og minikraftverk.
Mål:	Utnytte flere elver og bekker til kraftproduksjon for å styrke næringsgrunnlaget i landbruket
Handlinger:	Kartlegge vannressurser og rettigheter på bruk i Eigersund. Lage en samlet plan for kommunen for hvilke vassdrag som kan tillates utbygd med småkraftverk/mikrokraftverk
Ansvarlig:	Landbrukskontoret
Framdrift:	Oppstart 2004
Finansiering:	Tiltaket inngår i ordinær drift.
Merknader:	Samarbeid med Dalane Energi AS, NVE og Fylkesmannen.

Strategi: 2	Utvikle tilleggsnæringer og andre tradisjonelle produksjoner
Tema	Stein
Tiltak nr. 23	Omsetning av steinressurser
Bakgrunn:	I Eigersund finnes store forekomster av stein. Stein kan nyttes både som byggemateriale til fasade på hus, til forstøttingsmurer ved veiarbeid, til anleggelse av hager, parker og til smykker og andre pyntegjenstander.
Mål:	Utnytte steinressursene som ligger på gården for å styrke næringsgrunnlaget.
Handlinger:	Bistå i kartlegging av steinressurser på gårdsbruk. Geologisk fagkompetanse innhentes etter behov. Holde møte med interesserte grunneiere for å undersøke muligheter for lokalt omsetningsselskap.
Ansvarlig:	Landbrukskontoret
Framdrift:	Oppstart 2004
Finansiering:	Prosjektfinansieres.
Merknader:	

Strategi: 2	Utvikle tilleggsnæringer og andre tradisjonelle produksjoner
Tema	Helse/landbruk
Tiltak nr. 24	Grønn omsorg
Bakgrunn:	Eigersund har et udekket behov innen helsesektoren. Kontakt med dyr, natur- og friluftsliv. Mestringsopplevelser, sosial kontakt og trening er god terapi for mange, og dette finner en rikelig av på en gård. Samtidig er det i landbruket ofte ledig bygningsareal som kan nyttes i denne sammenheng.
Mål:	Utnytte ledig bygningskapasitet og arbeidskraft til grønn omsorg for å styrke næringsgrunnlaget på gården.
Handlinger:	Motivere kommune og bønder til å satse på grønn omsorg. Klargjøre innad i kommunen hvordan søknader om bruk av bolighus og driftsbygninger på gårdsbruk til omsorgstiltak skal behandles etter PBL.
Ansvarlig:	Landbrukskontoret
Framdrift:	Oppstart 2004.
Finansiering:	Tiltaket inngår i ordinær drift.
Merknader:	Det er behov for tverretattlig samarbeid innad i kommunen for å klarlegge kommunale behov for eksterne omsorgstjenester og videre samarbeid med landbrukets organisasjoner om hva landbruket kan tilby.

Strategi: 3	Forvaltning av verdifulle kulturlandskap/utmarksressurser
Tema	Biologisk mangfold
Tiltak nr. 25	Sikre verdifulle kystlyngheier
Bakgrunn:	Kystlyngheiene er i ferd med å forsvinne. Det er ønskelig å ta bedre vare på kystlyngheiene i Eigersund med sviing og beiting. På den måten blir også utmarka i nærområdet bedre nyttet til sauehold enn i dag. I dag er det vanlig å sende sauene til Sirdal/Knaben om sommeren. Sau som beitedyr er avgjørende for å ta vare på kystlyngheien.
Mål:	Sikre verdifulle kystlyngheier i Eigersund.
Handlinger:	Kartlegge områder for kystlyngheier i kommunen. Arrangere møter med aktuelle grunneiere. Hjelp til å utarbeide søknader om område-tiltak og STILK-midler.
Ansvarlig:	Landbrukskontoret
Framdrift:	Oppstart 2004
Finansiering:	Områdetiltaks- og STILK-midler Ellers inngår tiltaket i ordinær drift.
Merknader:	

Strategi: 3	Forvaltning av verdifulle kulturlandskap/utmarksressurser
Tema	Tilgjengelighet/ kulturlandskap / kulturminner
Tiltak nr. 26	Tilgjengeliggjøre kulturminner, gamle ferdselsårer, gammel kulturmark, verdifulle naturtyper
Bakgrunn:	Det er lite tilrettelagt for ferdsel i landbruksområdene. Mange kulturminner, gamle ferdselsårer, gammel kulturmark, verdifulle naturtyper i kommunen ligger i disse områdene. Ved å legge til rette for ferdsel får allmennheten bedre tilgang til disse vakre områdene, og får en mer positiv holdning til landbruket. Samtidig får en styrt ferdselen til bestemte egnede områder som vil hindre konflikter med landbruket. Det vil også være mulig å etablere overnattingstilbud og andre tjenester i tilknytning til stisystemene som landbruksnæringen kan dra nytte av.
Mål:	Tilgjengeliggjøre kulturminner, gamle ferdselsårer, gammel kulturmark og verdifulle naturtyper.
Handlinger:	Lokalisere aktuelle kulturminner, gamle ferdselsårer og stisystemer, gammel kulturmark og verdifulle naturtyper. Det er en fordel om disse ligger i tilknytning til Opplev Dalane traséene. Arrangere møter med aktuelle grunneiere. Hjelp til å utarbeide søknader om områdetiltak og STILK-midler.
Ansvarlig:	Landbrukskontoret , Dalane friluftsråd og Eigersund kommune v/ Miljøavdelingen
Framdrift:	Oppstart 2004
Finansiering:	Områdetiltaks- og STILK-midler. Ellers inngår tiltaket i ordinær drift.
Merknader:	

Strategi: 3	Forvaltning av verdifulle kulturlandskap/utmarksressurser
Tema	Tilgjengelighet/innlandsfiske
Tiltak nr. 27	Opparbeide fiskeplasser for funksjonshemmede
Bakgrunn:	I Eigersund er det lakseførende vassdrag og mange fiskevann. Det er gjort lite for å opparbeide fiskeplasser for funksjonshemmede.
Mål:	Økt tilgjengelighet for fiskeing for funksjonshemmede
Handlinger:	Sikre flere opparbeidede fiskeplasser for funksjonshemmede
Ansvarlig:	Miljøavdelingen for kommunalt eide vann/ Grunneierlag for privateide vann og vassdrag.
Framdrift:	Oppstart 2005
Finansiering:	Eigersund kommune for kommunalt eide vann. Prosjektfinansiering for privateide vann og vassdrag.
Merknader:	